

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Augustanae Confessionis Historiam, Rectore Magnificentissimo, Serenissimo ... Friderico Augusto, Principe Regio ... A Recentiorum Quorundam Corruptelis Breviter Vindicatam Dabunt

**Wernsdorf, Gottlieb
Seeger, Johann Friedrich**

Vitembergae, 1705

§XVII.

[urn:nbn:de:bsz:31-67830](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67830)

applicatione intelligi posse, adeo Reformati non negant, ut etiam hoc sensu sacramenta signa *exhibitiva* appellare non dubitent. Denique c.) integrum *elenchum* omisit, Cinglianis gravissimo Lutheri consilio figillatim oppositum, quo his, perinde ut Nostri, ad illius societatem pateret aditus. Hæc est notabilis plane mutatio minime omnium pro mere *Circumstantiali*, vel, ut *Strimesius* loquitur, *Accidentaliter* habenda, siquidem in *non-mutata* vera, realis, & substantialis præsentia C. & S. C. docetur; in *mutata* vero non creditur. In *illa* oralis, & indignorum manducatio innuitur; in *hac* dissimulatur: In *illa* secus docentes improbantur: in *hac* relinquuntur.

§. XVII. Hoc autem de mutata Confessione iudicio vehementer se lædi existimant Reformati. *Injuriæ sunt in A. Confessionem, & Philippum, qui variatam editionem, seu corruptam & depravatam, cum A. C. primigenia haudquaquam eandem, sed ab hac prorsus aliam clamitant, scribit Strimesius in Hex. p. 20. 25.* Negat igitur Eandem in *substantia mutata*: negat mutationem *privato* Philippi consilio susceptam, negat in *gratiam* Cinglianorum factam fuisse. De singulis ordine videamus. Negat I.) Confessionem in Art. X. esse *substantialiter mutata*: idque a.) quia verba utriusque Confessionis & *sententiæ substantialiter non differant*. Merito, inquit, ad *cujusvis sensum & intellectum* provoco, num *due dictæ propositiones* (in *non-mutata, & mutata Confessione*) *substantialiter inter se differant, quando posterior non tantum priorem supponit: (corpus enim & sanguis Christi dicta vere exhiberi in coena, eo ipso necesse est dici vere in coena adesse & distribui;) sed & posterior priori plus dicit: Nam adesse in coena C. & S. C. vere possunt, nec non a Ministro vere distribui, ut tamen non vere communicantibus, certe non omnibus, exhibeantur; at,*
quan-

quandocumque in S. Coena a Ministro C. & S. C. communicantibus vere exhibentur, necesse est & ea adesse, & ea distribui. Hæc Strimesius in Hex. p. 26. a quo hic omnino dissentio. Nam differre propositiones illas : C. & S. C. vere adsunt & distribuuntur vescentibus ; Et illam : C. & S. C. vere exhibentur vescentibus : oculorum mihi, & aurium sensus suggerit. Substantialiter autem differre intellectus meus, & ratio ipsa dicitur. Posterior, fateor, priorem supponit, & plus quam prior infert : sed tum demum, si & vere adesse, & distribui, & exhiberi in significato primo, proprio, & ordinario ex mente piorum confitentium relinquuntur. Quicquid enim dicitur alicui vere, ac proprie exhiberi, ad modum substantiæ, id utique prius vere, & quoad substantiam, eo in loco, ubi exhibetur, & cum iis symbolis, sub quibus exhibetur, adsit, vereque ac realiter, ipsius exhibentis manu distribuatur, necesse est. Ast ubi deseritur significatus horum verborum primus & proprius, & exhiberi accipitur pro mere imaginaria materia celestis applicatione per fidem, quæque adeo nuda cogitatione atque conceptu fiat : quod facere Reformatos certissimum est : tum vero exhiberi nec veram realemque ipsius materiæ exhibendæ præsentiam, nec veram quoque & realem illius in, & cum symbolis distributionem supponit, quin negat potius illam ac destruit. Unde & Reformatorum gustui attemperaturus Confessionem Melanchthon verba illa, vere adesse & distribui non retinuit, & cum exhibitione conjunxit ; sed sustulit, & expunxit, ut qui facile intellexit : veram realemque præsentiam, veram quoque & realem sub, & cum symbolis distributionem cum exhibitione illa, qualem fingunt ac statuunt Reformati, conciliari non posse. Duas igitur superius adductas Propositiones substantialiter differre, tamdiu negari nequit, quamdiu certum

tum

tum est, Lutheranorum & Reformationum hoc in Articulo sententias *substantialiter* differre.

§. XVIII. Negat porro *substantialem* mutationem Strimesius quia b.) *omissio elenchi eandem non inferat. In Confessione*, inquit, *cujuscunque articulis singulis subintelligi vel eadem (nempe elenchi in A. C. verba) vel similia videri necessario debent: Qui enim positive aliquid in Confessione factetur, ille id semper, quod secus se habet, diffitetur ac improbat. Ut proinde ommissio verborum istorum tautologia duntaxat evitatio habenda sit. Vid. Hex. p. 27. R. Positio & confirmatio Veri, est utique virtualiter rejectio & confutatio falsi. Interim sicut Scriptura non modo πρὸς διδασκαλίαν, sed etiam πρὸς ἔλεγχον est data 2. Tim. III, 17. ita plurimum interest religionis, ut non modo verum dilucide ponatur, sed falsum quoque clare & perspicue improbetur. Scopus enim Symbolorum præcipuus est discretio ab hæreticis, qui nisi expressus adhibeatur elenchus, obtineri non potest. Die Wahrheit der religion ist schon halb verlohren/ so man keine antithesin treibet/ und nicht schreyet: hütet euch vor den falschen Propheten: recte olim monebat Flacius wieder etliche Unwahrheiten Jo. Menii Jene anno 1558. lit. f. Scriptum est: Non dicas falsum testimonium. Non debui itaque probare tacendo mendacia alterius. Nam & hoc falsum testimonium est, non refutare mendacia, scribit Pence-rus in narrat. bist. de Coena p. 40. Instat Strimesius p. ead. similem, imo prolixiorum multo improbationem ommissam deprehendi in A. C. invariata exemplaribus Cbytrai & Coelestini inter se collatis quoad Art. XIII. & XVIII. Que tamen ommissio nihil prohibuerit, quo minus utrumque exemplum pro genuino semper sit habitum. In plurimis quoque articulis e. g. III. IV. VI. VII. &c. ne a prima quidem adoratione improbationem contrariorum adjectam, nihilominus subaudiendam fuisse. Sed respon-*